Çok Boyutlu Sa?l?k De?erlendirme Anketi

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Çok Boyutlu Sa?l?k De?erlendirme Anketi*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=19232

ARABPSYCHOLOGY.COM

Özet

Çok Boyutlu Sa?l?k De?erlendirme Anketi (ÇBSDA), sa?l?k durumunun ve ilgili davran??lar?n çok boyutlu olarak de?erlendirilmesini hedefleyen bir ölçektir. Bu ölçek, özellikle kronik hastal?klar ba?lam?nda bireylerin **öz bak?m** davran??lar?n? ölçmek üzere kullan?lm??t?r. Kaynak metinde belirtilen çal??ma, ölçe?in veya ilgili bir öz bak?m davran??lar? ölçe?inin Türkçe geçerlilik ve güvenilirlik analizlerini gerçekle?tiren bir yüksek lisans tezine dayanmaktad?r. Çal??ma, **Romatoid artritli** bireylerin sa?l?k yönetimindeki davran??sal yakla??mlar?n? standardize edilmi? bir araçla de?erlendirmeyi amaçlam??t?r.

Anahtar Kelimeler

Çok Boyutlu Sa?l?k De?erlendirme Anketi, Romatoid Artrit, Öz Bak?m Davran??lar?, Geçerlilik, Güvenilirlik, Türkçe Adaptasyon, Sa?l?k De?erlendirmesi.

Yazarlar

Berna Cafer

Amaç

Bu ölçe?in temel amac?, bireylerin sa?l?k durumlar?n? etkileyen çok boyutlu faktörleri ve özellikle kronik hastal?k yönetiminde sergiledikleri **öz bak?m** becerilerini sistematik bir ?ekilde de?erlendirmektir. Kaynak referansta belirtilen yüksek lisans tezi özelinde amaç, **romatoid artrit** (RA) tan?s? alm?? bireylerde öz bak?m davran??lar?n? ölçmek için kullan?lan ölçe?in Türkiye popülasyonu için kültürel adaptasyonunu, **geçerlilik** ve **güvenilirlik** çal??malar?n? tamamlamakt?r.

Ölçek, klinik uygulamalarda ve ara?t?rma ortamlar?nda, RA hastalar?n?n hastal?klar?yla nas?l ba?a ç?kt?klar?n?, tedavi planlar?na ne ölçüde uyum sa?lad?klar?n? ve günlük ya?am aktivitelerindeki k?s?tl?l?klar? ne kadar yönettiklerini belirlemek için kritik bir araç sa?lamaktad?r. Bu sayede, hastalara yönelik bireyselle?tirilmi? e?itim ve destek programlar?n?n geli?tirilmesine zemin haz?rlanm??t?r.

Yap?

Çok Boyutlu Sa?l?k De?erlendirme Anketi, genel olarak sa?l?kla ili?kili birden fazla boyutu ölçmek üzere tasarlanm??t?r. Bu boyutlar genellikle fiziksel fonksiyon, a?r? ?iddeti, yorgunluk düzeyi, psikososyal durum ve hastal?k yönetimine dair davran??sal yakla??mlar? içerir. Ölçek, genellikle bireyin sa?l?k durumunu subjektif ve objektif göstergelerle bütünle?ik bir ?ekilde ele al?r.

ARABPSYCHOLOGY.COM

Kaynak çal??man?n odakland??? öz bak?m davran??lar? boyutu, bireyin kendi sa?l???n? korumak ve geli?tirmek için bilinçli olarak yapt??? eylemleri kapsar. Bu, ilaç yönetimi, egzersiz, beslenme düzeni, stres yönetimi ve doktor randevular?na uyum gibi alt boyutlara ayr?labilir. Ölçek, bu davran??lar?n s?kl???n? ve etkinli?ini de?erlendirerek hastan?n genel sa?l?k yönetimindeki yetkinli?ini ortaya koyar.

Geçerlik

Ölçe?in **geçerlilik** çal??malar?, ölçülmek istenen yap?n?n (öz bak?m davran??lar?) gerçekten ölçülüp ölçülmedi?ini belirlemeyi amaçlamaktad?r. Kaynak metinde geçerlilik sonuçlar?na dair özet bilgi sunulmam?? olsa da, yüksek lisans tezi kapsam?nda kapsaml? geçerlilik analizleri yap?lm??t?r.

?çerik Geçerlili?i: Uzman görü?leri al?narak ölçek maddelerinin ölçülmek istenen yap?y? temsil etme derecesi incelenmi?tir.
Yap? Geçerlili?i: Faktör analizi gibi istatistiksel yöntemlerle ölçe?in teorik yap?s?n?n test edildi?i varsay?lmaktad?r.
Ölçüt Ba?lant?l? Geçerlilik: Ölçe?in, benzer yap?lar? ölçen di?er standart araçlarla olan korelasyonlar? incelenmi? olabilir.

Güvenirlik

Güvenilirlik, ölçe?in farkl? zamanlarda veya farkl? ko?ullarda tutarl? sonuçlar verme yetene?ini ifade eder. Kaynak metinde güvenirlik sonuçlar? belirtilmemi?tir. Ancak, tez çal??mas?nda güvenirlik de?erlendirmesi için standart psikometrik prosedürler uygulanm??t?r.

?ç Tutarl?l?k: Cronbach Alfa katsay?s?, ölçek maddelerinin birbiriyle ne kadar uyumlu oldu?unu belirlemek için kullan?lm?? olmal?d?r.
Test-Tekrar Test Güvenirli?i: Ölçe?in farkl? zamanlarda ayn? sonuçlar? verip vermedi?ini kontrol etmek amac?yla uygulanm?? olabilir.

Faktör Analizi

Çok Boyutlu Sa?l?k De?erlendirme Anketi'nin yap? geçerlili?ini incelemek amac?yla faktör analizi tekniklerinin kullan?ld??? tahmin edilmektedir. Bu analizler, ölçe?in kaç alt boyuttan olu?tu?unu ve her bir maddenin hangi boyutu temsil etti?ini belirlemede merkezi bir rol oynam??t?r.

Türkçe adaptasyon çal??mas?nda, orijinal ölçe?in faktör yap?s?n?n Türk örnekleminde korunup korunmad??? veya kültürel farkl?l?klar nedeniyle yeniden bir faktör yap?s?n?n ortaya ç?k?p ç?kmad??? incelenmi?tir. Bu tür analizler, ölçe?in çok boyutlu yap?s?n?n istatistiksel olarak desteklenmesini sa?lar.

ARABPSYCHOLOGY.COM

Araç

Test Type: Geli?tirme/Adaptasyon (Türkçe geçerlilik ve güvenilirlik çal??mas? kapsam?nda)

Format: Anket (Öz raporlama temelli)

Language Available: Türkçe

Population Group: Kronik hastal??? olan bireyler (Özellikle Romatoid Artrit hastalar?)

Age Group: Yeti?kinler

Population Details: Romaotid artritli bireyler üzerinde uygulanm??t?r.

Test Methodology: Psikometrik özelliklerin de?erlendirilmesi için anket formu kullan?lm??t?r.

Anahtar Kelimeler

Sa?l?k Yönetimi, Kronik Hastal?k, Öz Raporlama, Bili?sel De?erlendirme, Öz Bak?m Ölçe?i, Berna Cafer.

Yazarlar

Author ORCID Identifier: Bilinmiyor

Affiliation Email addresses: bernacafer93@gmail.com

Correspondence Address: ?zmir Katip Çelebi Üniversitesi, Sa?l?k Bilimleri Enstitüsü, ?zmir (2018 tezi itibar?yla)

Permissions & Fee and Test Year

Ölçe?in orijinal geli?tiricisi ve telif haklar? hakk?nda detayl? bilgi, yüksek lisans tezinin tam metninde yer almaktad?r. Türkçe adaptasyon çal??mas? 2018 y?l?nda tamamlanm??t?r. Ölçe?in ticari kullan?m? veya akademik ara?t?rmalarda kullan?m? için izin gereklilikleri ve ücret bilgileri için sorumlu yazar Berna Cafer ile ileti?ime geçilmesi gerekmektedir.

Yüksek lisans tezine ait resmi YÖK linki a?a??dad?r: tez.yok.gov.tr

Ölçe?in orijinal PDF dosyas? burada mevcuttur: cok-boyutlu-saglik-degerlendirme-anketi-toad.pdf

Referanslar

ARABPSYCHOLOGY.COM

Cafer, B. (2018). *Romaotid artritli bireylerde öz bak?m davran??lar? ölçe?i'nin Türkçe geçerlilik ve güvenirlili?i* (Yay?nlanmam?? yüksek lisans tezi). ?zmir Katip Çelebi Üniversitesi, Sa?l?k Bilimleri Enstitüsü, ?zmir.

Items of the Çok Boyutlu Sa?l?k De?erlendirme Anketi

IMPORTANT: The following scale items must be preserved in their original language and must not be changed in any way.

Ölçek maddeleri, kaynak metin içerisinde do?rudan sa?lanmam??t?r. Detayl? maddeler ve derecelendirme bilgileri için Berna Cafer'in 2018 tarihli yüksek lisans tezine ba?vurulmal?d?r.

ARABPSYCHOLOGY.COM